

NOTAT

06-01-2020
EMN-2020-00049
1327974

Høringssvar vedrørende lovforslag om ændring af ligestillingsloven (digital post til begge forældre om fælles barn)

Miljø- og Fødevareministeriet (Ligestillingsafdelingen) har anmodet Danske Regioner og regionerne om bemærkninger til lovforslag om ændring af ligestillingsloven (digital post til begge forældre om fælles barn). Danske Regioner fremsender et samlet høringssvar på vegne af de fem regioner. Høringssvaret sendes med forbehold for godkendelse i Danske Regioners bestyrelse den 6. februar 2020.

Danske Regioner er enige i, at vi skal øge ligestillingen mellem forældre, og i højere grad gøre det muligt for begge forældre at varetage det ansvar, som man har som forældremyndighedsindehaver. Vi kan derfor tilslutte os, at Digital Post som udgangspunkt bør sendes til begge forældremyndighedsindehavere. Dette har samtidig den fordel, at det giver bedre mulighed for at indhente informeret samtykke til behandlingstilbud fra begge forældremyndighedsindehavere.

I nedenstående høringssvar er fokus på indkaldelser og breve til patienter vedrørende undersøgelser, diagnostik og behandling, da disse udgør størsteparten af de forsendelser, som regionerne sender til borgere.

Danske Regioner har bemærkninger til:

- Myndighedens forpligtigelse når post er stilet til en mindreårig
- Forudsætning om et retvisende og opdateret CPR-register
- Økonomiske konsekvenser for regionerne
- Mulighed og forpligtigelse til at gøre undtagelser

Myndighedens forpligtigelse når post er stilet til en mindreårig

I forbindelse med indkaldelser og breve til mindreårige patienter er barnet som udgangspunkt den eneste registrerede sagspart i regionernes systemer. Forældremyndighedsindehaverne fremgår ikke. Indkaldelser og breve stiles derfor til barnet og ikke til forældrene. For børn under 15 år betyder det, at barnet modtager et fysisk brev på bopælsadressen. Unge på 15 – 17 år modtager indkaldelser og breve som digital post, og forældrene får som udgangspunkt ikke en kopi af indkaldelsen eller brevet.

Danske Regioner vil opfordre til, at der sker en afklaring af om myndighederne opfylder forpligtigelsen til at informere begge forældre, når de sender post direkte til barnet, eller hvorvidt myndigheden skal sende en kopi til forældremyndighedsindehavere. Afklaringen skal tage hensyn til, at sundhedsloven skelner mellem børn under 15 år og unge på 15 – 17 år.

Forudsætning om et retvisende og opdateret CPR-register

CPR-registeret er regionernes eneste kilde til oplysninger om forældremyndighed. For at sikre barnets tarv er det derfor en forudsætning, at CPR-registeret er stabilt, retvisende og opdateret. En forsendelse, der sendes til en uretmæssig modtager, kan have kritiske konsekvenser for barnet.

Regionerne har erfaringer med, at oplysningerne i CPR-registeret kan være fejlbæftet, hvilket betyder, at forudsætningerne for at leve op til lovændringen ikke er til stede. Regionerne har konstateret eksempler på ukorrekte registreringer af forældremyndigheder – også for børn født efter maj 2004. Danske Regioner opfordrer på denne baggrund til, at der fra statens side gøres en indsats for at rette op på mangler og forkerte oplysninger i CPR-registeret, inden lovforslaget træder i kraft, og der fremadrettet sker en skærpet indsats for at sikre en vedvarende tilstrækkelig god kvalitet af oplysningerne i CPR-registeret.

Det er ligeledes en forudsætning, at alle særlige undtagelser fremgår, og at disse er opmærket, så det fremgår ved opslag i CPR-registeret. Det gælder fx, når der er adressebeskyttelse på barnet eller én af forældremyndighedsindehaverne.

I forhold til at anvende CPR-registeret som kilde til forældremyndigheden bør staten følge op på kendte problematikker, der får betydning for myndighederne, når de skal leve op til lovforslaget. Eksempelvis kan nævnes, at når domstolene træffer en afgørelse om ændring af forældremyndighed, så registrerer bopælskommunen ændringen i CPR-registeret. Dette giver forsinkelser i forhold til, hvornår ændringen fremgår af CPR-registeret. Dermed er der risiko for, at post med information om helbredsforhold og andre personlige forhold bliver sendt til en eller flere forældre, der har fået frataget forældremyndigheden.

Et andet eksempel er, hvis forældremyndigheden midlertidigt er tillagt andre end barnets forældre, fordi forældremyndighedsindehaveren er forhindret i at varetage forældremyndigheden midlertidigt, bortfalder den midlertidige afgørelse, når forhindringen ophører. Det er forældrerens ansvar at sikre, at ændringen sker i CPR-registret. Sker dette ikke, vil barnet fortsat stå registreret med den midlertidige forældremyndighedsindehaver, og det vil være vedkommende, der modtager post om barnet.

Økonomiske konsekvenser for regionerne

Det konstateres i høringsforslaget, at lovændringen ikke medfører væsentlige økonomiske konsekvenser for myndighederne, og hvis der mod forventning skulle være økonomiske implementeringskonsekvenser, så vil de blive adresseret ved omstillingen til Næste Generation Digital Post (NgDP).

Administrationen af til- og fravalg af den enkelte forælder sker dog ikke i NgDP, men i systemer, hvor brevene dannes. De funktioner, som skal udvikles i disse systemer, er ikke knyttet til omlægningen til NgDP, men kan direkte relateres til de nye krav om at skulle sende digital post til begge forældre. Danske Regioner vurderer derfor, at lovforslaget kan have betydelige økonomiske konsekvenser for regionerne. De økonomiske konsekvenser af forslaget forventes behandlet efter DUT-reglerne.

Danske Regioner opfordrer til, at staten udvikler en central komponent i NgDP, der automatisk adresserer den digitale post til forældremyndighedsindehaverne, så der centralt sikres, at digital post sendes til rette personer fremfor, at det er myndighedernes fagsystemer, der foretager opkaldet i CPR-registret. Dette vil gøre de samlede offentlige udgifter mindre, end hvis alle offentlige fagsystemer potentielt skal omstilles.

Mulighed og forpligtelse til at gøre undtagelser

Danske Regioner støtter, at der kan gøres undtagelser i forhold til oplysningerne, der er registeret i CPR-registeret, hvis særlige hensyn taler herfor. De regionale ansatte har dog ikke mulighed for at hente oplysninger om forældremyndighed andre steder end i CPR-registeret, og derfor skal det alene være en mulighed, og ikke en pligt til at gøre undtagelse for oplysningerne i CPR-registret. Heraf følger:

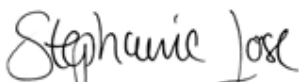
- At det fremgå klart af bemærkningerne til lovforslaget, at CPR er den autoritative kilde til oplysninger om forældremyndighed.
- At ansatte ikke skal have en forpligtelse til at kompensere for mangler i CPR-registret ved at foranstalte selvstændige undersøgelser af, hvem der har forældremyndighed.

- Ansatte skal ikke forpligtiges til at vurdere for hver enkeltforsendelse, hvorvidt det konkrete indhold bør medføre, at der fraviges fra den generelle regel om at sende digital post til de forældremyndighedsindehavere, som er registreret i CPR-registeret.
- Ansatte skal ikke pålægges en forpligtelse til at vurdere, om adressebeskyttelse for et barn er etableret. Hvis der er noteret adressebeskyttelse, må det gælde absolut.

Miljø- og Fødevareministeriet bør fortsat afsøge mulighederne for at udarbejde en vejledning, der kan bistå de personer, der til daglig skal forholde sig til den forskellige lovgivning, der regulerer området, og på baggrund heraf afveje mindreårige patienters krav på fortrolighed overfor forældremyndighedsindehaverens interesse i at modtage oplysningerne.

Der er vedlagt bilag med uddybende bemærkninger om juridiske forhold og tekstnære bemærkninger.

Venlig hilsen

Stephanie Lose

Ulla Astman

Bilag: Juridiske forhold og tekstnære bemærkninger

Bemærkninger til lovforslagets § 4a, stk. 1

- Efter reglerne i sundhedsloven kan en forældremyndighedsindehaver, der har bopæl på barnets adresse, uden accept fra den anden indehaver af forældremyndigheden undergive barnet almindelige lægelige undersøgelser og behandling. Det kan derfor give anledning til fortolknings tvivl, om sektorlovgivningen i disse situationer er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden, og om der efter den foreslåede bestemmelse i § 4a, stk. 1 skal sendes information til begge forældremyndighedsindehavere.
- Det fremgår ikke af lovbemærkningerne, hvilke retsvirkninger, der er forbundet med en videregivelse af oplysninger til en forælder ud fra forkerte oplysninger i CPR-registeret i en situation, hvor myndigheden ikke har anledning til at være i tvivl om rigtigheden af oplysningerne i CPR-registeret. Videregivelse af oplysninger om barnets helbredsforhold og andre personlige forhold til en forælder, som ikke har del i forældremyndigheden, er i strid med tavshedsbestemmelsen i sundhedslovens § 40, for så vidt angår situationer, som falder udenfor bestemmelsen i forældreansvarslovens § 23 om orienteringsret. Det bør af den grund tydeliggøres enten i den foreslåede bestemmelse eller i sektorlovgivningen, at myndigheden må videregive tavshedsbelagte oplysninger uden nærmere prøvelse på baggrund af en registrering af forældremyndighed i CPR-registeret, hvis der ikke er anledning til tvivl om oplysningens rigtighed.
- Lovforslagets § 4 a, stk. 1 forstås således, at kravet om fremsendelse til begge forældre alene gør sig gældende, når der fremsendes digitalt. Af bemærkningerne (s. 14, afsnit 2) fremgår det dog, at offentlige myndigheder er forpligtet til at sende på anden vis (f.eks. ved brev), hvis forælderen er fritaget for digital post eller ikke er omfattet af lov om digital post, f.eks. fordi de er bosiddende i udlandet. Da baggrunden for lovforslagets § 4 a er hensyn til ligestilling, bør lovbestemmelsen formuleres, så den også omfatter de forældremyndighedsindehavere, der ikke modtager digital post, jf. undtagelsesbestemmelserne i lov om digital post. Af dette følger også, at lovforslagets titel ("Digital post til begge forældre om fælles barn") er misvisende.

Bemærkninger til lovforslagets § 4a, stk. 2

- Lovforslagets § 4 a, stk. 2 åbner mulighed for, at myndigheden kan vurdere, at hensynet til barnets bedste, hensynet til den anden forældremyndighedsindehaver eller hensynet til anden lovgivning taler for alene at sende posten til den ene forældremyndighedsindehaver. Det fremgår

ikke af lovforslaget, hvordan undtagelsesbestemmelsen skal administreres i relation til en forældremyndighedsindehaver, som er omfattet af bestemmelsen. Det er således ikke klart i lovforslaget, om der er tale om en afgørelse i forvaltningslovens forstand eller en beslutning, som ikke selvstændigt kan påklages indenfor det almindelige rekursssystem.

- Under punkt 3, 4. afsnit i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, nævnes eksempler på situationer, hvor anden lovgivning konkret tilsiger, at der kun gives information til den ene forældremyndighedsindehaver, f.eks. sager, hvor der er truffet afgørelse om afbrydelse af samvær og kontakt med en forældremyndighedsindehaver, eller hvor der er truffet afgørelse om, at anbringelsesstedet skal anonymiseres f.eks. af hensyn til et anbragt barns sikkerhed. Det bemærkes hertil, at der ikke i sundhedsloven er regler, som hjemler fritagelse for at indhente samtykke fra begge forældremyndighedsindehavere af de nævnte grunde, når barnets behandling angår større kirurgiske indgreb eller behandling med kraftig medicin. Undtagelsesbestemmelsen i den foreslåede § 4a, stk. 2 er derfor på dette punkt i modstrid med reglerne i sundhedsloven om indhentelse af informeret samtykke fra begge forældremyndighedsindehavere, og det foreslås, at det præciseres i bestemmelsen, at undtagelsen ikke kan bringes i anvendelse, hvis der efter sektorlovgivningen er pligt til at give informationen.
- Det fremgår af forslaget til § 4a, stk. 2, at man i særlige situationer kan nøjes med at sende til den ene forældremyndighedsindehaver. Hvis der er tale om et barn, som er anbragt udenfor hjemmet, så vil en eller begge forældre i langt de fleste tilfælde fortsat have forældremyndigheden. Hvis vurderingen er, at ingen af forældrene skal have digital post om barnets forhold, er tanken så, at der er tale om et brev, som slet ikke er omfattet af § 4a, stk. 1? § 4a, stk. 2 giver kun mulighed for, at man nøjes med at sende til én forælder og ikke, at man undlader at sende til nogen af forældrene.

Øvrige bemærkninger

- Det forventes, at eventuelle persondatajuridiske forhold relateret til lovforslaget afklares og håndteres nationalt.
- Det er anført, at det er hensigten, *"at den foreslåede lovbestemmelse skal træde i kraft i forlængelse af implementeringen af den nye Digitale Postløsning, forventeligt i løbet af 2021."* Samt *"siden implementeringsdato for den nye Digitale Postløsning ikke er kendt på tidspunktet for lovforslaget, findes det mest hensigtsmæssigt at ikrafttrædelsestidspunktet for lovbestemmelsen fastsættes på et senere tidspunkt"*. Det må antages, at digital post til begge forældremyndighedsindehavere følger

tidsplanen for, hvornår offentlige myndigheder skal kunne afsende i det nye format – og ikke modtage i det nye format.

- Når en lovændring vedrørende ligestilling mellem begge forældremyndighedsindehavere skrives ind i en lov om ligestilling af kvinder og mænd, hvordan stiller dette så forældremyndighedsindehavere af samme køn?
- Lovforslaget hjemler ikke mulighed for, at en forældremyndighedsindehaver kan fravælge information. Det anbefales, at der indsættes en undtagelse om, at der ikke skal sendes digital post til begge forældre, hvis begge forældre er enige i, at den digitale post alene skal sendes til den ene forælder.
- Der bør skabes hjemmel til, at der inden for sundhedslovgivningen kan udfærdiges retningslinjer og vejledninger til sundhedspersoner om orientering af forældremyndighedsindehavere.